



TÉMA MĚSÍCE

LÍBEZNICKÉ PROMĚNY V ROCE 2021



Uplynulý rok přinesl do obce řadu změn. Nejviditelnější jsou přirozeně změny stavební ovlivňující vzhled veřejných prostranství. Jsou tu však i změny další, neméně důležité. Pojďme si připomenout, co vše se v Líbeznici v roce minulém událo nejen na poli stavebním. Nebylo toho málo. Oprava místních komunikací v křižovatce ulic Jaroslava Seiferta a Lánská, bezpečnější přechod u zastávky Líbeznice II, multifunkční hřiště s kluzištem, obnova veřejných prostranství v nejstarší části obce, výběr nového provozovatele Žluté karty, nákup nového dopravního automobilu pro Jednotku sboru dobrovolných hasičů a řada dalšího.

Oprava křižovatky ulic Jaroslava Seiferta a Lánská

V květnu byla provedena oprava asfaltového povrchu vozovky v křižovatce ulic Lánská a Jaroslava Seiferta bezspárovou technologií Silkot. Jedná se o technologii využívající patent hloubkové aktivace asfaltového povrchu. V místě poruchy se silniční svršek tepelně aktivuje, rozruší se a objem výtluk se

doplní předehřátým asfaltem. Vzájemně se materiály promísí a zvlákní. „Výsledek opravy nás příjemně překvapil a jsem rád, že jsme tento postup vyzkoušeli. Jelikož obec má asfaltové povrchy na řadě místních komunikací, lze tuto technologii úspěšně využít pro jejich budoucí opravy,“ uvádí starosta Jan Havlíček.

Dokončení na straně 3

SLOVO STAROSTY

Milí spoluobčané,
obracím se na vás poprvé z tohoto místa zpravodaje, které je vyhrazeno starostovi Líbeznice. S velkou pokorou a s respektem k funkci, kterou od 1. ledna zastávám. Když jsem v roce 2006 poprvé kandidoval do obecního zastupitelstva se svým otcem, netušil jsem, že moje pracovní spojení s obcí bude nakonec takto dlouhodobé a že mně bude i umožněno navázat na skvělou práci mých předchůdců Otakara Hlavína a Martina Kupky.

Životní zkušenost mně potvrdila, že veškeré funkce jsou pomíjivé. Co je opravdu důležité, jsou kvalitní mezilidské vztahy a smysluplná práce. To má trvalou hodnotu. Jsem moc rád, že se v obecním úřadu mohu opřít o kvalitní a sebraný tým spolupracovníků a že můj zástupcem je místostarosta Michal Doubrava, se kterým se známé dlouhá léta.

Jsmo na začátku roku, který je pro mnoho z nás rokem naděje na pozitivní změny ve společnosti a v politice. Zároveň se jedná o rok, který nebude jednoduchý, a který premiér Petr Fiala označil jako jeden z nejtěžších v historii samostatné České republiky. Nepochybně se budeme potýkat se dvěma zásadními problémy ovlivňujícími naše životy: s epidemií covid-19 a s vysokou inflací.

První z uvedených problémů, covid-19, by měl postupně ztrácet na síle a máme naději, že do jara vstoupíme bez zásadnějších omezení pracovního a společenského života. V radě obce jsme se dohodli, že jakmile to situace dovolí, uspořádáme nejméně jeden ples jako náhradu za zrušenou plesovou sezonu. Rovněž bychom chtěli uspořádat náhradní koncert našeho spoluobčana a známého houslisty Jana Talicha, který měl původně vystoupit s Talichovým kvartetem na adventním koncertě v loňském roce. A před sebou budeme celou sezonu volnočasových aktivit, jejichž organizátory jste vy. Tyto aktivity budou opět podpořeny z obcí vyhlášeného grantového programu, ve kterém lze žádat o podporu do konce ledna. Budeme rovněž hledat vhodný termín pro Veletrh líbeznického vzdělávání. Uspořádání veletrhu v zamýšleném termínu 26. února se ukázalo jako nejisté, neboť pravděpodobnost trvání výrazných omezení na konci února je nyní stále vysoká.

Druhý z klíčových problémů, vysoká inflace, s námi zřejmě zůstane po velkou část letošního roku. To je nepříjemné i pro obec. Provoz obce bude dražší a rovněž obecní investice budou vyžadovat více peněz z rozpočtu. Základem pro zvládnutí inflace zůstává dlouhodobě odpovědné hospodaření a investice do úspornějších řešení. V letošním roce vyměníme kolem 130 svítidel veřejného osvětlení za úspornější LED svítidla. V této obměně pak budeme pokračovat i v dalších letech. Prioritní investicí obce v letošním roce je rekonstrukce místních komunikací ulic Pakoměřická a Vnitřní. Jedná se celkem o cca 450 metrů komunikací. Uvidíme, za jakou cenu stavebních prací se nám podaří vysoutěžít zhotovitele této veřejné zakázky a zda získáme dotační prostředky. Od toho se pak bude odvíjet, zda nám obecní rozpočet umožní realizovat investice další.

Jsem moc rád, že se nám podařilo vhodně rozšířit zdravotní služby poskytované ve zdravotním středisku. Od 1. února zde otevírá logopedickou ordinaci Mgr. Zuzana Králová. Již nyní je o její služby, které v obci chyběly, značný zájem.

Opatrujte se.

JAN HAVLÍČEK – STAROSTA LÍBEZNIC

V prosinci 2021 byl na zasedání zastupitelstva obce jednoznačně zvolen novým starostou Líbeznic Jan Havlíček. Nahradil Martina Kupku, který se stal ministrem dopravy a na funkci starosty rezignoval, aby se práci na ministerstvu mohl plně věnovat. Jan Havlíček se stal v pořadí třetím revolučním starostou Líbeznic a funkce se ujal 1. ledna 2022.

V Líbeznicích žiješ již pěknou řádku let, kdy ses sem přistěhoval?

V obci žiji od svých šesti let. Přistěhovali jsme se s rodiči a se sestrou v létě roku 1979 z Prahy-Libně.

V Líbeznicích jsi vychodil základní školu. Na co z této doby nejraději vzpomínáš? Jaké to bylo tenkrát na místní škole?

Základní škola již v té době zajišťovala školní docházku pro okolní obce. Byla velká. Jsem z populačně silného ročníku, takže bylo normální, že nás ve třídě bylo přes třicet. Velkorysé pozemky školy umožňovaly bezpečné a příjemné využití. Do školy jsme hodně chodili pěšky, a to nejen my z Líbeznic, ale i děti z Baště, Měšic a Hovorčovic. Vzpomínám na řadu výborných učitelů, například na paní učitelku Dagmar Smětákovou z Březiněvsí, paní učitelku Evu Píčovou a ředitele Luboše Nováka z Líbeznic. Líbeznická škola mi určitě dala kvalitní základ do dalšího studia a života.

Jaké vůbec byly z tvého pohledu Líbeznice osmdesátých let?

Měly více vesnický charakter, což bylo dáno velikostí obce kolem 1 200 obyvatel. Z pohledu dítěte zde byly výborné podmínky pro pohyb venku – málo aut, sportovní využití v Areálu zdraví, spousta kamarádů. Většinu volného času jsme trávili venku. Já jsem od malíčka hodně sportoval. Bydlení nebylo tak komfortní jako dnes, neměli jsme tu plyn. Nabídka služeb byla na začátku osmdesátých let na tu dobu překvapivě dobrá, postupně se ale zhoršovala.

Kam potom ve smyslu dalšího studia směřovaly tvoje kroky?

Nejprve jsem zamířil na elektrotechnickou průmyslovku. Absolvoval jsem ji, ale zjistil jsem, že ze mě elektrotechnik nebude. Pak jsem vystudoval Právnickou fakultu Univerzity Karlovy.

Jak jsi sám zmínil, jsi vystudovaný právník. Jaký druh práva je ti nejbližší?

Jsem obecně univerzálnější typ. Je mi bližší spíše menší znalost více oborů než hluboká znalost jednoho oboru. Podobně to mám i v právu, zajímám se o soukromé i veřejné právo. Ale profesně jsem se více věnoval oblasti práva správního a právu Evropské unie. Jednu dobu jsem také dost chodil k soudům v civilních sporech.

V době studií jsi se také intenzivně věnoval sportu, konkrétně tenisu. Co tě k tomuto sportu přivedlo a jak dlouho jsi ho hrál?

K tenisu mě přivedl můj otec, když mi bylo osm let. Hodně se mi věnoval. Teď v lednu bohužel zemřel. Hrál jsem tenis závodně za Spartu Praha a rekreačně hraji dodnes. I v Líbeznicích jsme mívali tenisové družstvo, se kterým jsme hráli krajskou soutěž smíšených družstev. Moji kamarádi a líbezníctví občané Jindřich Krejčí a Tomáš Krisman, kteří se mnou v družstvu hráli, by mohli vyprávět, jaké zápasy jsme tu sváděli s velkými teni-

sovými kluby. Kralupy nad Vltavou, Mělník, Kárané, Stochov a další.

Jaké byly tvoje první pracovní zkušenosti?

Začínal jsem v advokátní kanceláři, kam jsem docházel již během studií na právnické fakultě. Nebyl jsem tam ale pak spokojen, protože na mě nikdo neměl čas, byl to takový chaos. Dostal jsem nabídku pracovat na Ministerstvu obrany v útvaru, který zastupoval armádu v civilních sporech. Jezdil jsem k soudům po celé republice. Byla to výborná praxe, na kterou dodnes rád vzpomínám. Strávil jsem tam několik let.

Dlouhé roky jsi pracoval jako náměstek ředitele ve Státním zemědělském intervenčním fondu. Jaké byly tvoje zodpovědnosti v této instituci?

Působení ve fondu je důležitou kapitolou mého profesního života. Byl jsem tam od našeho vstupu do Evropské unie. Zodpovídal jsem za právní agendu, komunikaci, zahraniční vztahy. Účastnil jsem se řady jednání v Evropské komisi a podílel na nastavování klíčové legislativy pro čerpání evropských dotací v rámci Společné zemědělské politiky.

Pro obec pracuješ v různých funkcích již více než patnáct let, do zastupitelstva jsi byl poprvé zvolen v roce 2006, od roku 2010 jsi radním obce, v roce 2021 jsi se stal místostarostou. Proč jsi se vůbec rozhodl kandidovat poprvé do zastupitelstva? Co bylo tím hnacím motorem?

Můj otec byl dlouholetým zastupitelem v Líbeznicích, zakládal zde i místní sdružení ODS. Jelikož jsme doma často probírali nejrůznější obecní záležitosti, rozhodl jsem se v roce 2006 kandidovat. Spolu s otcem jsme byli společně v zastupitelstvu ve volebním období 2006 až 2010 – pro něho to bylo poslední, pro mě první. V té době jsem samozřejmě netušil, že z toho u mě bude takto dlouhá doba. Čas plyne moc rychle.

Co pro tebe znamená být starostou Líbeznic? Co považuješ na této práci za nejzajímavější?

Starostování Líbeznicím je pro mě velká pocta a současně závazek. Uvědomuji si, že nahradit ve funkci Martina Kupku je téměř nadlidský úkol, který si vyžaduje maximální nasazení. Budu se ale snažit, co to půjde, aby se obci nadále dařilo a všem se nám tu pěkně žilo. Nejzajímavější na této práci je pro mě to, že můžu pomáhat zlepšovat prostředí, ve kterém společně žijeme.

Jaké jsou tvoje priority ve funkci a na jaké se případně můžeme těšit změny?

Mojí prioritou je pokračovat v péči o veřejný prostor obce a v investicích do něj. Letos zrekonstruuje další místní komunikace – ulici Pakoměřickou a Vnitřní. Budeme pokračovat v projektové přípravě revitalizace veřejného prostranství u bytovek mezi ulicemi Měšická a Na Mýtě a v projektové přípravě rekonstrukce obecního domu v ulici Martinova. Chtěli bychom vyhlásit architektonickou soutěž



Jan Havlíček

foto Petra Hajská

o návrh nové víceúčelové budovy v Areálu zdraví, která by nahradila stávající budovu pro stolní tenis. Pokud to umožní rozpočet, mohli bychom se pustit i do výstavby pavilonu se sociálním zařízením v Areálu zdraví, který by umožnil rozšíření stávající kavárny.

Do konce volebního období zbývá necelý rok, máš v plánu pokračovat i pro budoucí volební období?

Ano, mám to v plánu.

Práce starosty je časově náročná, zbyde čas i na nějaké koníčky?

Doufám, že ano. Pořídili jsme si pejska, australskou kelpii, má hodně energie. A chtěl bych chodit hrát tenis na nové multifunkční hřišti.

V Líbeznicích a okolí je spousta hezkých míst, kde to máš nejraději?

Těch míst je celá řada, určitě Areál zdraví, Mraťinka, zelený pás, okolí kostela. V těsném sousedství obce pak rád chodím na Beckov a do měšického parku.

Děkuji za rozhovor.

František Grunt

Dokončení ze strany 1

Bezpečnější přechod na Mělnické u zastávky Líbeznice II

Během letních prázdnin byl na nevytíženějším líbeznickém přechodu na Mělnické ulici u zastávky Líbeznice II realizován speciální protismykový nátěr v délce cca 50 m v každém směru. Tento přechod je hojně využíván dětmi navštěvujícími ZŠ a ZUŠ Líbeznice, a proto je zvýšení bezpečnosti při přecházení Mělnické ulice jasnou prioritou. Červená barva nátěru plní výstražnou funkci a speciální složení zkracuje brzdnou dráhu vozidel.

Multifunkční hřiště s kluzištěm

Koncem listopadu bylo dokončeno víceúčelové hřiště v Areálu zdraví a na zimu zde byla vytvořena ledová plocha. Tento druh sportovního využití v obci evidentně chyběl, neboť zájem o bruslení je značný. „Kluziště slouží především dětem ze ZŠ a ZUŠ Líbeznice k výuce bruslení v rámci tělesné výchovy. Děti si tak osvojí sport, ke kterému by se mnohdy ani nedostaly,“ říká místostarosta Michal Doubrava. Vstup na hřiště si je možné objednat pouze po přihlášení do aplikace Rezervace kluziště (Rezervace-Kluziste.cz na webu obce), kde je také možné vstup uhradit. Od jara do podzimu nahradí kluziště multifunkční hřiště s umělou trávou, které bude sloužit pro řadu sportů. Areál zdraví tak nabídne další sportovní využití.

Nejstarší část obce

V listopadu byla dokončena obnova veřejných prostranství nejstarší části obce tvořené ulicemi Na Skalce, U Kola a Na Hůrce. Celá lokalita dostala nové povrchy – kombinaci asfaltového povrchu komunikací a odsekové žulové výdlažby ostatních



ploch. V ulici U Kola vznikla nová kašna a v ulici Na Hůrce byla vystavěna kaplička. Kaplička byla zasvěcena sv. Ludmile, manželce prvního historicky doloženého Přemyslovce, knížete Bořivoje I., při příležitosti 1100. výročí její mučednické smrti. Nové dopravní řešení pak přispívá k bezpečnosti provozu v celé lokalitě.

Chodník propojující zelený pás s ulicí Dobrovského

Zelený pás vyúsťující do ulice Měšické byl v říjnu navázán na chodník vybudovaný podél ulice Měšická, který jej propojuje s ulicí Dobrovského a umožňuje bezpečnější procházení. Chodník tak představuje důležitý prvek pro všechny uživatele zeleného pásu.

Nový provozovatel Žluté karty

Od prosince začal Bistro Žlutá karta v hale Na Chrupavce provozovat nový nájemce, kterým je společnost Ice restaurant, s. r. o., s jednatelem Petrem Štovičkem. Nový provozovatel byl vybrán ve výběrovém řízení. Od začátku letošního roku již nabízí

i teplou kuchyni, včetně poledních menu. Pan Štoviček v posledních sedmi letech provozoval restauraci v letňanské Ice areně a předtím vedl restauraci Šlapák v Praze-Ládví.

Výsadba aleje stromů pro zelený pás

Před koncem roku se uskutečnila výsadba aleje stromů pro segment II zeleného pásu, což je úsek od ulice Měšická směrem k Mratínce. Stromy byly vysázeny na pozemku ve vlastnictví obce, který končí na úrovni současného zastavěného území. Záměrem obce je pokračování dále přes Mratínku až k ulici Hovorčovicová. Uskutečnění tohoto záměru, který je vymezen i v platném územním plánu, však zatím brání postoj vlastníků dotčených pozemků.

Nový dopravní automobil pro JSDH

Před Vánocemi obec předala Jednotce sboru dobrovolných hasičů Líbeznice zcela nový dopravní automobil Ford Transit v přestavbě pro přepravu hasičů s nezbytným technickým vybavením. Na základě výběrového řízení se jako provozně a ekonomicky nejvýhodnější ukázal právě automobil postavený na podvozku značky Ford. Na financování byla použita dotace od Generálního ředitelství Hasičského záchranného sboru a od Středočeského kraje. Jedná se o první úplně nový automobil v historii sboru.

E-knihy v obecní knihovně

Obecní knihovna Líbeznice začala nabízet v prosinci ve spolupráci s portálem www.palmknihy.cz svým čtenářům k vypůjčení přes 10 700 e-knih. Navíc odkudkoli a v rámci ročního čtenářského poplatku. Z pohodlí domova lze jednoduše vypůjčit e-knihu přes online katalog knihovny.

-na-

TÉMA

AKTUÁLNĚ Z MAS NAD PRAHOU

MAS na konci roku nadělovala

V loňském roce byl poprvé rozdělen Fond sociální pomoci

„Letos jsme poprvé rozdělili 82 tisíc korun z Fondu sociální pomoci, do kterého odvádíme 10 % z každé komerční zakázky,“ říká zakladatelka Fondu Iva Cucová, ředitelka MAS Nad Prahou, a dodává, že věří, že v letošním roce bude příspěvek do fondu ještě významnější.

Vánoční finanční dary byly určeny pro Hospic Tempus Mělník, Dům Kněžny Emmy – domov pro seniory Neratovice, Spolek Kulínek Bašt, chráněnou dílnu Pojďte dál Neratovice, Vyšší Hrádek Brandýs nad Labem – Stará Boleslav, PÁČKA Neratovice, Farní charitu Neratovice, RYBKA Neratovice, Centrum Alma, Antonia senior services Čakovický a Fokus Praha. Všechny dary budou použity na úhradu nákladů spojených s poskytováním sociálních služeb.

„Někteří poskytovatelé hned plánovali, na co dar použijí. A tak se v Rybce Neratovice mohou těšit na ovečku do zookoutku nebo v chráněné dílně Pojďte dál na nový nerezový pracovní stůl, na kterém se budou připravovat vyráběné těstoviny,“ těší se ze smysluplných darů Iva Cucová.

U pošty vzniká nové pracoviště MAS

Od 1. ledna se novým nájemcem prostor u pošty stala MAS Nad Prahou

Mnozí z vás, kteří v konci roku zašli na poštu, si všimli čilého stavebního ruchu v bezprostřední blízkosti

kosti vchodu do pošty. Zeptali jsme se proto paní Pavlína Strnadové, dobré duše Kontaktního místa pro seniory Tulipán, co se zde chystá. „Chtěli bychom, aby v těchto prostorách od jara fungoval dobročinný obchod a dětský koutek s hlídáním pro rodiče využívající naši sdílenou kancelář a od příštího roku, pokud získáme prostředky na provoz, denní klub pro seniory.“

MAS podpoří rozvoj cykloturistiky v regionu

I v letošním roce byla opět vyhlášena výzva na podporu cykloturistických akcí Nad Prahou

MAS Nad Prahou vyhláší ke dni 1. 1. 2022 výzvu pro rok 2022 na podporu akcí v oblasti cykloturistiky.

„Cílem výzvy je podpora akcí, které přímo přispívají k rozvoji cykloturistiky v obcích MAS Nad Prahou. Může se jednat o pořádání jednorázových sportovních nebo společenských akcí, podporu kroužků a jiné systematické činnosti s dětmi a mládeží, podporu letních nebo příměstských táborů, přípravu, realizaci nebo obnovu značení cyklotras nebo turistických tras,“ představuje možné aktivity vhodné k podpoře Petr Cuc, který má ve společnosti na starosti destinační management a dodává: „Blíží informace včetně žádosti ke stažení naleznete na našem webu nadprahou.eu/regionem-nakolech. Žádost je možné podat kdykoli během roku.“ Ve výzvě je alokováno 50 tisíc Kč, maximální možný příspěvek je 3 000 Kč.

Infoportál Nad Prahou jako možnost prezentace

V současné době probíhá druhá vlna akvizice podnikatelů a firem z regionu ke zveřejnění nabídky jejich služeb a produktů na informačním portálu Nad Prahou.

V době první vlny pandemie koronaviru vydala obec Líbeznice tištěný katalog produktů a služeb Pod Bec-



Příprava nového pracoviště foto archiv MAS

kovem. MAS Nad Prahou připravila ve spolupráci s obcí jeho elektronickou podobu, kterou v těchto měsících rozšiřuje o další obce. „Toho samozřejmě mohou využít i podnikatelé a firmy z Líbeznice, které zveřejnění v době vzniku katalogu propásli. Stačí, když pošlou e-mail na infoportal@nadprahou.eu,“ nabízí možnost zveřejnění prezentace zdarma správce Infoportálu Petr Cuc.

Iva Cucová

ROZPOČET OBCE ROKU 2022 – BEZ DLUHŮ A S VYROVNANÝM ROZPOČTEM

Leden je ve zpravodaji tradičně spojen s komentářem rozpočtu obce. V nejistých časech začíná obec se schváleným rozpočtem a vyrovnaným financováním. Zastupitelstvo schválilo na svém posledním zasedání ještě se starostou Martinem Kupkou jednomyslně rozpočet na letošní rok ve výši rovných 100 milionů korun na straně příjmů, na výdajích plánuje obec utratit 89,4 milionu korun. K těm je potřeba připočíst výdaje ze splátky úvěrů z předchozích let (nová budova školy) ve výši 20 milionů korun. Jelikož obec má na začátku roku zhruba 25 milionů korun na svém účtu, můžeme říct, že **obec začíná své hospodaření v roce 2022 nezadlužená a s vyrovnaným rozpočtem**, vzhle-

dem k mnoha rozvojovým a investičním akcím za poslední léta je to jistě výborná zpráva do nejistého a obtížného roku, který nás z pohledu správy veřejných financí pravděpodobně čeká. Nezatižení obce dluhy je důležité i z toho důvodu, že v letošním roce nás čekají komunální volby a nové zastupitelstvo tak nebude jakkoli finančně zatíženo rozhodnutími současného vedení obce.

Příjmy Líbeznic z daní jsou plánovány ve výši 57,5 milionu korun, další příjmy jsou tvořeny různými poplatky a dotacemi, z nichž za zmínku stojí 10,1 milionu Kč investičních dotací od okolních obcí, a to za školní Neorondel. Nestane-li se něco zcela neočekávaného, i vzhledem ke konzervativnímu odhadu se příjmy obce naplní a doufáme, že pokud obec vybere něco navíc, znamenalo by to realizaci dalších projektů, které zatím čekají na finanční krytí.

ZDRAVÉ FINANCE I DOMA

Výdaje se dají rozdělit na provozní a investiční. Provozní výdaje jsou v obdobné struktuře a výši jako předešlé roky. Navýšení řady kapitol (škola, školka) je patrné z důvodu zvýšení cen energií, ale také

jako udržitelnost předchozích investic. Příkladem může být nové multifunkční hřiště v Areálu zdraví včetně ledové plochy, jejíž provoz a údržba bude tento rok stát 4 miliony korun.

Největší rozvojovou (investiční) položkou nadcházejícího roku bude oprava ulic Pakoměřická a Vnitřní. Na opravu obou ulic je určeno v rozpočtu 18,5 (!) milionu korun. Doufáme, že obec nebude muset platit ze svého rozpočtu celou částku a podaří se získat na tuto investiční akci dotaci. Na této okolnosti potom závisí i možnost realizace dalších projektů v obci, které jsou papírově nachystány a čekají na peníze.

Jednotlivé položky na straně příjmů a výdajů můžete vidět na přiložené tabulce. Rozpočet tradičně nezapomíná na sport, kulturní spolky a kulturní akce, jako je třeba stále navštěvovanější Líbeznické posvícení, kterému se dařilo vyhýbat se koronavirové krizi. Tak doufáme, že tento rok nezůstane jen u posvícení a potkáme se i na dalších tradičních líbeznických akcích.

Do nového roku vám přeji dobrou mysl, pevně a zdravě a zdravé finance doma i v obci.

*Petr Honěk
předseda finančního výboru obce*

PŘÍJMY	2022
Daň z příjmů fyzických osob placená plátcí	9 500 000,00
Daň z příjmů fyzických osob placená poplatníky	400 000,00
Daň z příjmů fyzických osob vybíraná srážkou	1 600 000,00
Daň z příjmů právnických osob	12 000 000,00
Daň z příjmů právnických osob za obce (DPPO naší obce)	
Daň z přidané hodnoty	34 000 000,00
Daň z nemovitostí	2 200 000,00
Odvody za odnětí půdy	10 000,00
Poplatek za likvidaci komunálního odpadu	
Poplatky za psy	70 000,00
Poplatky za užívání veřejného prostranství	10 000,00
Poplatek z pobytu	10 000,00
Správní poplatky	900 000,00
Daň z hazardních her	300 000,00
Neinvestiční dotace na výkon státní správy	5 300 000,00
Neinvestiční přijaté dotace od obcí	1 450 000,00
Investiční přijaté dotace od obcí	10 113 016,00
Ostatní neinvestiční dotace	
Investiční dotace	
Přijaté příspěvky na pořízení dlouhodobého majetku	
Přijaté neinvestiční dary	
Přijaté nekapitálové příspěvky (EKO-KOM, Asekol...)	500 000,00
Příjmy za likvidaci komunálního odpadu – podnikatelé	150 000,00
Příjmy za poskytování služeb – knihovna	10 000,00
Příjmy za poskytování služeb – bytový dům	20 000,00
Příjmy za poskytování služeb – dům služeb	10 000,00
Příjmy z nájmu nebytových prostor	19 500 000,00
Příjmy z nájmu pozemků	1 070 000,00
Příjmy z nájmu	700 000,00
Příjmy z prodeje pozemků	
Příjmy z prodeje hmotného dlouhodobého majetku	
Přijaté příspěvky a dary na pořízení dlouhodobého majetku	
Příjmy z úroků	1 000,00
Ostatní neinvestiční příjmy (poj. náhrady, reklama, vstupné...)	175 984,00
Finanční vypořádání minulých let	
Příjmy celkem	100 000 000,00
VÝDAJE	
Místní komunikace	1 500 000,00
Místní komunikace – investice	14 500 000,00
Dopravní územní obslužnost	1 300 000,00
Odvádění a čištění odpadních vod	
Mateřská škola – neinvestiční příspěvek	3 700 000,00
Mateřská škola – neinvestiční výdaje	
Mateřská škola – investiční výdaje	
Základní škola – neinvestiční příspěvek	26 000 000,00
Základní škola – neinvestiční výdaje	
Základní škola – investiční výdaje	812 683,00
Knihovna	800 000,00
Zachování a obnova kulturních památek	30 000,00

Zájmová činnost v kultuře – příspěvek	10 000,00
Záležitost kultury – posvícení a ostatní kulturní akce	1 000 000,00
Záležitosti kultury – grantové řízení	170 000,00
Sportovní zařízení – neinvestiční výdaje	4 000 000,00
Sportovní zařízení – investiční výdaje	
Tělovýchovná činnost – příspěvky	450 000,00
Využití volného času dětí a mládeže – příspěvky	200 000,00
Využití volného času dětí a mládeže – investiční výdaje	
Zájmová činnost a rekreace – příspěvky spolkům	50 000,00
Zájmová činnost a rekreace – investiční výdaje	
Zdravotní středisko	400 000,00
Bytové hospodářství	300 000,00
Bytové hospodářství – investice	
Veřejné osvětlení	2 100 000,00
Veřejné osvětlení – investice	
Pohřebnictví	300 000,00
Územní plánování	
Územní rozvoj	
Územní rozvoj – investice	
Dům služeb	300 000,00
Koupě pozemků	1 000 000,00
Mezinárodní spolupráce v oblasti bydlení (ul. Mělnická)	
Sběr a odvoz komunálního odpadu	4 500 000,00
Sběr a odvoz komunálního odpadu – investiční výdaje	
Péče o vzhled obcí a veřejnou zeleň	6 500 000,00
Péče o vzhled obcí a veřejnou zeleň – investiční výdaje	1 400 000,00
Ostatní služby a činnosti v oblasti sociální péče	350 000,00
Krizová opatření	500 000,00
Ostatní záležitosti civilní připravenosti na krizové stavy	100 000,00
Ostatní záležitosti civilní připravenosti – investiční výdaje	
Bezpečnost a veřejný pořádek – neinvestiční výdaje	3 100 000,00
Bezpečnost a veřejný pořádek – investiční výdaje	
Požární ochrana	700 000,00
Požární ochrana – investiční výdaje	
Zastupitelstva obcí	2 800 000,00
Volby	
Činnost místní správy	10 227 317,00
Činnost místní správy – investice	
Služby peněžních ústavů	50 000,00
Úroky z úvěru	250 000,00
Platby daní a poplatků st. rozpočtu (DPPO naší obce)	
Finanční vypořádání z minulých let	
Výdaje celkem	89 400 000,00
FINANCOVÁNÍ	
Dlouhodobé přijaté půjčky	0,00
Splátky úvěru	20 584 000,00
(– přebytek / + schodek)	9 984 000,00

VÁNOCE V LÍBEZNICKÉM KOSTELE

Po vynucené roční covidové pauze mohly proběhnout vánoční bohoslužby v našem líbeznickém kostele sv. Martina bez zásadních omezení. Mohli jsme vnímat tu tajuplnou atmosféru již během adventu, kterou nám manželé Štrynclovi vytvořili rorátními zpěvy za doprovodu varhan. V toužebně očekávaném Štědrém dnu jsme pak při odpoledním sousedském setkání na náměstí naslouchali zpěvu koled dětského souboru pod taktovkou Marka Štryncla. Všichni přítomní se mohli svými hlasy přidat a posléze si domů odnést betlémské světlo, které naši skauti předávali zájemcům. Museli jsme se ovšem obejít bez tradičně podávaných nápojů od hasičů, spolku baráčníků a zahrádkářů.

V 16 hodin začala dětská vánoční mše, kterou hudebně doprovodila celá rodina Štrynclova zpěvem a hrou na flétny, kytaru, violoncello a varhany. Pro dospělé pak proběhla ve 22 hodin tzv. půlnoční mše. Hudební vložky zazněly v podání našeho Komorního chrámového sboru a skupiny tří trubek tvořené bratry Liborem a Stanislavem Řápkovými

z Bořanovic a jejich kamarádem Bronislavem Kokrdou za doprovodu varhan a řízení Lucie Stollové. Zazněly skladby Adama Michny z Otradovic, Bridela a Gruberova „Tichá noc“, kdy hlas trubek jako by zaplnil celou chrámovou klenbu. Na začátku a na konci pak ještě intrády, závěrem nejslavnější koleda „Narodil se Kristus Pán“ a pásmo koled s doprovodem zobcové flétny a varhan. Všechny bohoslužby celeburoval rektor našeho kostela Mons. Vladimír Málek.

Na silvestra se k radosti mnohých uskutečnila „Česká mše vánoční“ Jakuba Jana Ryby. Všichni účinkující a věřím, že i přítomní v kostele, to přijali s radostí a ochotně přijeli podpořit její provedení. Již po šestatřicáté bylo v prostoru našeho kostela možno poslouchat jásavé tóny tohoto milého díla rožmitálského kantora J. J. Ryby. Zúčastnili se členové sboru sv. Ignáce z Prahy, jehož jsme byli s mou ženou před 45 lety členy, dále posily z mělnického sboru kostela Petra a Pavla, studenti Waldorfského lycea z Prahy, hosté z Líbeznic a okolí a náš malý chrámový komorní sbor. Tak vznikl početný sbor, který se jen stěží stísnil na kůru. Orchester pak tvořili muzikanti místní, bořanovičtí a z Prahy. Zvláště milé bylo, že přibyl mladí místní muzikanti do sboru i orchesteru. Jako sólisté vystoupili Viktorie Kaplanová-Dugranpere – umělecká vedoucí souboru Victoria ensemble (soprán), Dita Stejskalová – operní pěvkyně na scénách domácích i zahraničních (alt), Ondřej Holub (tenor) a Štěpán Pokorný (bas), oba členové souboru Victoria ensemble. Varhanního partu se zhostil virtuózně jako vždy Vladimír Jelínek z Bořanovic (regenschori u sv. Josefa na náměstí Republiky v Praze) a provedení řídila moje dcera Lucie

Stollová. Bohoslužbu celeburovali společně Mons. Vladimír Málek s P. Pavlem Kunešem. Po skončení sbor se sólisty zazpíval ještě koledu „Narodil se Kristus Pán“ s doprovodem varhan a orchestru, při níž se rozžehlo množství svíček, jejichž světlo zaplaveno celý kůr a zaneslo nás do dávné slavné scenerie Kristova zrození. Provedení se zřejmě líbilo, což přítomní dali najevo dlouhotrvajícím potleskem. Milá byla i chvíle po zkoušce a po skončení akce v Komunitním centru Archa, kde si účinkující při malém občerstvení pobesedovali. Potěšující je, že se ve sboru i v orchestru objevily mladé tváře, což nám dává naději, že bude zachována tradice hudebních akcí v kostele i v příštích časech.

Matně jsem si vzpomněl na začátky této již dlouhodobé tradice a zejména pak na první uvedení. P. Pavel Kuneš celeburoval tuto první bohoslužbu, která proběhla v kostele, úplně nabitým, takže se všichni dovnitř ani nedostali. Bylo to ještě za totality a tehdejší představitel komunistické strany dal najevo velkou nelibost a událost měla nepříjemnou dohru u církevního tajemníka pro P. Kuneše i pro mě. Dovolili jsme si totiž vyvěsit dokonce plakátky s pozváním na tuto církevní akci.

V dnešní době zní tato oblíbená mše i v dalších kostelích naší farnosti a vůbec v celé naší vlasti, neboť se stala jakýmsi symbolem českých Vánoc. Skromný rožmitálský kantor svou krásnou hudbou oslovil náš lid. Bohužel až do své tragické smrti byl nedocenen, ale pro nás už navždy zůstane v srdcích zapsán pro tuto velkolepou oslavu Kristova narození.

Karel Stoll



Česká mše vánoční

foto K. Stoll

100. VÝROČÍ ÚMRTÍ VYNÁLEZCE A ŘEDITELE CUKROVARU V LÍBEZNICÍCH JANA FISCHERA

Cukrovarská je jednou z líbeznických ulic, které dostaly své jméno v roce 2021. Někoho možná napadne, proč právě Cukrovarská. Ano, stával zde cukrovar, založený v roce 1846, jedna z nejmodernějších a vzorových továren své doby, kde byl vyráběn kvalitní řepný cukr, ale také se v něm rodily unikátní vynálezy, které obohatily lidské vědění. Líbeznickým cukrovarem prošly generace. Získaly zde ty nejnovější technické znalosti, které měly šanci uplatnit i v jiných průmyslových odvětvích. Za úspěchem líbeznického cukrovaru stál Jan Fischer, ředitel líbeznického cukrovaru v letech 1866–1885 a vynálezce.

Narodil se v Lysé nad Labem 23. dubna 1842. Studoval v Praze a po studiu se dostal k věhlasnému chemikovi Carlu Remigiu Freseniovi do Giessenu v Hesensku, kde načerpal potřebné vědomosti pro obor cukrovarnictví. V roce 1861 začal pracovat v cukrovaru v Milčicích. Roku 1865, ve věku pouhých 23 let, byl Jan Fischer jmenován správcem a o rok později ředitelem cukrovaru v Líbeznicích. Ředitelství líbeznického cukrovaru se nacházelo v patrovém domě v čp. 70 při hlavní silnici. Do provozu zaváděl řadu technických novinek. V šedesátých letech 19. století se ve všech tehdejších cukrovarech saturoval cukr (cukrová šťáva se čefila pomocí vápence) v nádobách, které vypadaly jako velké cylindrické pánve. Při vaření cukerné šťávy do-

cházel ke zvyšování její hladiny a hrozilo přetékání vařící tekutiny. Zabraňovalo se tomu tak, že tvořící se pěnu pracovníci při vaření šlehali metlami, a když šlehání nepomáhalo, do šťávy se pak musel přidat tuk. Při této činnosti se pracovníci obsluhující pánve často opařili vařící cukrovou šťávou.

Jan Fischer byl svědkem několika těchto vážných úrazů i jejich následků pro postižené a jako citlivého člověka, který nebyl nikdy lhostejný k utrpení jiných, jej neustále hrozící problém trápil. Jeho snahou bylo maximálně zamezit úrazům. A podařilo se mu vymyslet bezpečný typ saturačních nádob. Napadlo jej použít namísto běžně používaných kulatých pánví nádoby čtyřhranné a vysoké. Poprvé je úspěšně vyzkoušel právě v líbeznickém cu-

krovaru. Pěnicí šťáva se již nemusela šlehat metlami ani se nemusel přidávat tuk, ale hlavně se eliminovalo nebezpečí opaření.

Nový typ saturačních nádob se z Líbeznic rozšířil do ostatních cukrovarnických provozů v zemi.

Dalším Fischerovým skvělým nápadem byla práce s vápennou vodou. V cukrovaru se na rafinaci (čistění) používal vápenec. Vápno, které obsahovalo mnoho dalších alkálií, se před použitím muselo vyhasit. Jan Fischer pro ně nechal zhotovit bazény – karby, do nich se napustilo řídké vápenné mléko a to se nechalo ustát. Vápenná voda byla poté oddělena a odvedena mimo. Vápenné odpady vzniklé po usazování se pak přidávaly k ostatním odpadním vodám, které v provozu cukrovaru cirkulovaly. Tak



Cukrovarská – čp. 70, sídlo ředitelství cukrovaru, zahrada

foto archiv Líbeznice



Panorama Líbeznic z r. 1905 s komíny cukrovaru

foto archiv Líbeznice

byla vápenná kaše zbavována znečišťujících alkálií a přidáním čisté vody se opět použila ve výrobě.

Topení

Pro fungující provoz cukrovaru bylo nezbytné, aby se pod kotli v továrně topilo kamenným uhlím. Ovšem stávající kotelná na denní zpracování 2 000 vídeňských centů (1 vq je 56 kg) kapacitně nestačila. Komin kotelny následkem maximálního výkonu parních kotlů silně kouřil a kouř zamořoval blízké i vzdálené okolí. Jan Fischer proto nechal přistavět i proti vůli svého zaměstnavatele ještě jeden kotelný systém Tembrik, který koupil ze svých prostředků z Německa. Problém tím vyřešil a výdaj se mu během tří kampaní vrátil úsporami na nižší spotřebě uhlí. Speciálními úpravami Tembrikova topeniště pro různé systémy kotlů Jan Fischer dosáhl téměř úplného spalování a tím snížení spotřeby pevných paliv a zlepšení kvality ovzduší v obci.

Úspěchy líbeznického cukrovaru docílené zavedením Tembrikova topení se brzy dostaly do společenského povědomí. Dokonce se o něm dozvěděla i správa Národního divadla a natolik se jí zaujala, že úsporné topení pod dozorem Jana Fischera bylo nainstalováno i v Národním divadle.

Využívání odpadní páry

Pro výrobu byla potřeba také co nejsušší pára. Jan Fischer proto nechal instalovat další kotelný nad vývodu ostatních parních kotlů. Do něj jímval odpadní páry z vývodů veškerého vedení parních kotlů a ty pak byly pečlivě izolovaným potrubím odvedeny zpět do továrny k dalšímu využití v provozu.

Difuze

Difuze jako taková byla objevena v roce 1864. Jedná se o proces, při kterém dochází k vyluhování cukru z řepných řízků do teplé vody

Na 3. valné hromadě Spolku cukrovarníků východních Čech konané 28. dubna 1870 v Čáslavi byla delegátem Jindřichem Vyšatou přednesena zpráva o výsledných zkouškách difundování v jednom tělese dle práce konané v cukrovaru v Líbeznicích.

Na tomto základě, po kampani 1873–1874, se Jan Fischer rozhodl pro difuzi, v níž bylo zpracováno cca 20 000 vídeňských centů řepy pomocí válcových lisů systému Lebee, které mu byly k tomu účelu zapůjčeny francouzskou strojírnou.

Vodní hospodářství

Jan Fischer byl uznávaným odborníkem na vodní hospodářství v cukrovaru, kde nebyl dostatek potřebné vody. Často byl proto oslovený podnikateli, aby jim pomohl řešit danou problematiku.

Řešení Jana Fischera spočívalo v racionálním třídění stále cirkulujících odpadních vod a jejich čištění pomocí kalových jam a nádrží. Tak bylo možné vystačit i s malým přítokem vody. Jednalo se o čisté mechanickou filtraci.

Líbeznický cukrovar vyráběl navzdory uvedeným problémům velmi kvalitní surovinu, kterou rafinerie přednostně kupovaly, jelikož saturace v Líbeznicích byla provedena naprosto vzorně.



Demontáž Mratínky pod tarasem pod Chrupavkou při výstavbě Arča

foto archiv Líbeznice

Jan Fischer byl první, kdo k vytváření spodia používal brýdových vod odparky (metoda Divišova).

Kalolisy

Filtrační lisy – kalolisy – jsou zařízení k tlakové filtraci cukerných roztoků, při níž dochází k oddělování vápenné sedliny ze surové šťávy. Kalolisy jsou různých konstrukcí s rámy o různé síle, stejně různé jsou i náhrady místo plachetek, které byly později vyzkoušeny i na vyluhování kalu. Zkušenosti takto získané byly využívány i v jiných cukrovarnických provozech.

Odparky

Jan Fischer byl první na světě, kdo místo tehdy používaného *double-effetu* postavil *triple-effet*, a to opět proti vůli majitele cukrovaru. Majitelé cukrovaru navrhl, že pokud nedocílí úspor, které Fischer vypočetl, zaplatí mu vše ze svého. Tím majitele odzbrojil a ten pak s inovací souhlasil. Roku 1876 zařadil kvůli možnému čistění mezi poslední těleso odparky a kondenzátor dvoutrubkové zahříváče, ve kterých byla před saturací ohřívána surová šťáva. Tímto úsporným zařízením položil Jan Fischer základ k pozdějšímu ohřívání šťáv pomocí brýd z různých těles odparky.

V roce 1878 zavedl Jan Fischer v Líbeznicích centrifugy k vytáčení prvního produktu. Dále byly v líbeznickém cukrovaru jako první v Rakousku-Uhersku zprovozněny Rillieuxovy-Lexovy odparky (1879) a v následujícím roce byly instalovány i v cukrovaru v Mratíně.

Jako ředitel vedl Jan Fischer řadu investičních akcí, jichž sám byl iniciátorem: Cukrovary Líbeznice a Mratín byly od roku 1881 propojeny vlečnou dráhou „Mratínkou“, ve stejném roce byl vybudován vodovod na labskou vodu z Kasprova mlýna v Lobkovicích, který zásoboval vodou líbeznický cukrovar, zámek Měšice. Roku 1885 byla provedena rekonstrukce vyhořelého cukrovaru v Mratíně. Zároveň bohužel v téže roce došlo ke zrušení provozu cukrovaru v Líbeznicích, nepodařil se odkup důležitých pozemků pro výstavbu nových provozních

budov, a tak došlo k jeho následnému sloučení s cukrovarem v Mratíně v jediný závod, který pak Jan Fischer ještě krátce vedl. Poté na funkci ředitele rezignoval. Důvodem jeho rozhodnutí byl zhoršující se zdravotní stav.

Líbeznický cukrovar se díky Janu Fischerovi stal vzorovým závodem v Rakousku-Uhersku, když z malé sirobarničky v Líbeznicích dokázal vybudovat vzorový cukrovar, který byl vždy několik kroků před ostatními cukrovary nejenom v Čechách, ale i v Evropě, neboť za Rakouska-Uherska byly české země na předním místě ve výrobě a vývozu řepného cukru na světě. Jan Fischer měl na tomto fenomenálním úspěchu svůj významný podíl.

Jan Fischer byl mimořádnou osobností s vzácnou vlastností – lidskostí. Stál za možností půjček cukrovaru pro dělníky v továrně i pro dodavatele řepy, zemědělce, u svého vedení prosadil možnost sociálních půjček, které v té době běžně neexistovaly. Jejich splácení bylo umožněno rozložit a spláčet dodávkou řepy. Roku 1900 byl založen Podpůrný spolek dělnický k podporování dělníků již práce neschopných, vdov a sirotků. V tomto spolku zastával po dlouhou řadu let funkci předsedy.

Ke konci své profesní kariéry působil tento vynikající světový odborník od roku 1888 ve správní radě První českomoravské továrny na stroje.

Byl to velmi schopný, pracovitý a skromný člověk, který si nepotrpěl na okázalosti. Nikdy se neoženil. Během svého života získal značné jmění a za svého univerzálního dědice určil Národohospodářský ústav při Akademii věd.

Ke konci života téměř oslepl a ohluchl, přesto se zajímal o dění a pokroky v cukrovarnictví. Zemřel dne 29. listopadu 1921 v Praze.

(Děkuji panu PhDr. Janu Králíkovi za korektury textu a panu Ing. Danielu Froňkovi. Zdroje: PAVELKA, Miroslav: Dějiny líbeznického cukrovaru, Líbeznice; FRONĚK, Daniel, VUC Praha, LCaR 113, č. 6, Praha.)

Hana Bílková

VÝROBCI ALKOHOLICKÝCH NÁPOJŮ V LÍBEZNICÍCH

Znalost výroby alkoholických nápojů je prastará, sahá hluboko do minulosti. Velmi jednoduchou technologií se nechaly zkvasit plody obsahující cukr a po jejich vykvašení se získaná tekutina s obsahem alkoholu bez složitějších úprav popíjela.

Oblíbeným alkoholickým nápojem zejména v době římské a slovanské, konzumovaném na našem území, byla medovina, Slované ji nazývali *met* nebo *med*. Základní surovinou pro její výrobu byl včelí med, jak již její název napovídá. Pro pěstování včelstev v lesnatých porostech měli naši předkové velmi příhodné podmínky. Nicméně se jednalo o nápoj s menším poměrem alkoholu, než jaký obsahovaly destiláty.

První písemné zmínky o způsobu výroby koncentrovaného alkoholu v Evropě pocházejí ze století 11. až 12. z území dnešní Itálie. Před Evropou se jeho výrobu osvojili arabští lékaři.

Původní výroba destilátů byla velmi primitivní. Nekvalitní ovoce, často i nahnilé, se ponechalo samovolně kvasit. Destilace pak byla také značně primitivní. Alkoholové páry nad kotlem kondenzovaly na dně mísy naplněné studenou vodou a odkapávaly do přistavené nádoby. Získaný destilát byl proto podřadný.

Znalost destilačních technologií se na naše území dostávala patrně od 12. století prostřednictvím nově zakládaných klášterů, které se staly centry tehdejší medicíny a pomoci nemocným. V klášterních lékárnách se destiláty běžně vyráběly jako lék na všemožné nemoci. V latinských rukopisech se pro líh užívá například označení *aqua vitae* (voda života) nebo *spiritus vini* (duch vína). První dochované popisy destilačních přístrojů jsou ze 13. století.

Na výrobu destilátů v lékárnách se používalo víno s přísadou solí. Víno a destiláty k sobě mají velmi blízko. V některých případech je víno i dnes základní surovinou pro výrobu ušlechtilého destilátu, jako je *cognac*, *armagnac*, *porto* a mnohé další. Při výrobě *grappy* jsou využity *matoliny* (slupky) hroznů zbylé po vylisování hroznů.

Řeholníci sami zakládali nové vinice a vysazovali vinnou révu, jednu z nejstarších kulturních plodin. Nejbližší vinice od Líbeznice byste tehdy mohli spatřit na stránkách současného Sedlce, obce, která od roku 1173 náležela Strahovskému klášteru, řádu premonstrátů.

Všeobecně byla produkce destilátů ve středověku provozována i v lékárnických laboratořích nebo v alchymistických dílnách, kde se destilace prováděla pomocí skleněných křivulí, které byly chlazeny chladicem, a jímací baňky. Zejména za panování Karla IV. ve 14. století byly hojně vysazovány nové vinohrady a nové odrůdy. Ale zvyšovalo se i pití destilovaného alkoholu.

První větší vinopalna byla založena Václavem IV. v Kutné Hoře a destilát konzumovali především místní horníci.

Po husitských válkách v 15. století dochází k obecnému rozšíření konzumace destilátů, které nepodléhaly zkažení tak jako víno, základní surovinou pro ně stále bylo víno, ale začínal se používat i slad a pivo. Jejich výrobou se zabývali vinopalníci, vinopalníci (latinsky *sublimatores*). Pokud vyráběli destiláty z piva, nazývali se „pivopalové“ či „mořipivové“. V historických pramenech se oba pojmy po-



Olga Oličová

foto archiv H. Bílkové

užívaly jako synonyma, takže i ti, kdo pálili destiláty z piva, se nazývali postaru vinopalové.

Jednalo se o nové svobodné řemeslo, jehož příslušníci platili daně přímo panovníkovi a od počátku svého podnikání podléhali královské komoře a nikoli radnicím, neměli povinnost zakládat cechy. Což se často nelíbilo sladovníkům, kteří v českých registrování být museli. Vinopalníci měli navíc díky rozvíjejícímu se obchodu prostředky k nákupu nemovitostí ve městech a stávali se tak ctihodnými měšťany. Pro své podnikání si dokázali pronajmát hospody, kde měli zaručený odbyt, ale i tato jejich činnost byla kritizována.

V renesanci (16. století) byly zřizovány palírny s větší kapacitou výroby, než jaké původně existovaly v klášterních lékárnách a jejichž výroba byla výhradně zaměřena pro medicínské účely. V nich se začalo používat měděné destilační náčiní namísto skleněného. Měděné dokázal vyrobít zdatný klempíř, nádobí bylo odolnější a i levnější. Měděný vařák byl uložen v pískové nebo popelové lázni.

Ale vypukla dlouhá třicetiletá válka, která naprosto rozvratila hospodářství země. Devastace se dotkla jak včelařů, tak vinařů a základních surovin na výrobu medoviny i vína se nedostávalo. Majitelé půdy začínali obnovovat polnosti a osívat je obilovinami, které krom základní potraviny chleba mají uplatnění při výrobě piva a destilátů. V této době se tak začalo oproti minulosti z alkoholických nápojů pít ve větší míře pivo a destiláty než víno a medovina. Poptávka pravděpodobně převyšovala nabídku, takže se pálenka začala vyrábět i z piva, pivních kvasnic a později i z obilných a sladových zápar.

Po třicetileté válce (ve druhé polovině 17. století) především v menších městech a na venkově se výroby pálenky ujímali Židé. Pálenku jako vedlejší produkt začaly pálit i vrchnostenské pivovary. Ze 17. století pocházejí také zmínky o pálení bezinek a šípků, ke kterým se přidávaly různé byliny a koření. Obliba destilátů stoupala ve všech vrstvách obyvatelstva a vinopalny se velmi rychle rozšiřovaly.

Na pakoměřickém panství, které patřilo šlechtickému rodu Nosticů, kam spadaly i Líbeznice, byly zakládány a provozovány vrchnostenské pivovary. Jednalo se o malé provozy, z nichž nejnámější a historicky nejdéle pivo vařící byl pivovar pakoměřický.

Základními surovinami pro výrobu piva byly pšenice a ječmen, obiloviny, které se na pakoměřickém panství pěstovaly a ze kterých se připravoval slad, z něhož se pivo vařilo a také páčila režná kořalka. Téměř v každé vsi na svém panství vrchnost měla „své“ panské hospody, ve kterých se pivo a destiláty v jejich režii vyráběné nalávaly hostům. Konzumenty bývali většinou obyvatelé vesnic.

V *Kronice sluzské* od pátera Františka Pubala (str. 70) je k roku 1766 o povinnostech krčmáře Josefa Klepše z panské hospody v Mratině čp. 24 zajímavý zápis, který byl závazný pro panské hospody na panství Nosticů:

„Krčmář a jeho rodina mají být bohabojně živi, nemá lidí podezřelých přechovávat, ani bez svolení vrchnosti dluhy dělati, 40 zl. rýn. gruntovní činže odváděti, půl při sv. Jiří a duhou polovici při sv. Havle, na kupní sumu složiti 40 zl., ročně 8–10 zl. rýn. spláceti. Pivo musí odbírat z panského pivovaru v Pakoměřicích, jinak bude pokutován 3 toлары; pivo bude přivážeti si sám, krčma nesmí ani jeden den zůstat bez vrchnostenského piva. Pivo odebrané musí vždy koncem měsíce zaplatiti. Kořalku musí odebírat od žida v Líbeznicích, který je pod ochranou vrchnosti (Schutzjude), kořalka jinde koupěná bude krčmáři sebrána. Mezi službami božími nemá pod pokutou 5 toлары v krčmě lidi přechovávat ani jim nalévat; každému má spravedlivou míru dávat, sklenice dáti na úřadě prohlížeti a pečeti opatřiti. Led mu založí vrchnost, ale musí vrchnosti k její potřebě led vydávati. K panské honbě musí postaviti 1 honce a ve žních 1 žence za obyčejný plat.“

Další zmínka je o pivovaru v Líbeznicích v knize významného regionálního historika Justina Práška v III. díle *Brandejsa nad Labem* v kapitole o Měšicích (str. 787):

„dělil r. 1651 statek ve válce zpustlý Jan Hartvík hrabě z Nostic. V Měšicích byly tehdy – dle libeňského urbáře z r. 1652 – tvrz, dvůr, panská krčma, jeden sedlák a jeden chalupník; ostatní vše bylo zpuštěno.“

Krčma čepovala pivo z pivovaru líbeznického. Kde tento zmíněný pivovar stával, se můžeme jen domnívat, jelikož více informací o něm nemáme. Ale nejspíše stával v blízkosti potoka Makovky v areálu domu čp. 70 a čp. 42 (Dominicalhof). Občas v blízkosti čp. 13 a čp. 42 se propadala zem a objevovaly se podzemní prostory, chodby s klenuťmi stropy z místního kamene buližníku.

Pokud by byl v Líbeznicích pivovar, pravděpodobně by se jednalo o sklepy pivovarské, nikoli o tajné únikové chodby, o kterých se traduje, že měly vést z kostela sv. Martina.

V roce 1783 v Líbeznicích žil a podnikal vinopalník Jakob Wolf se svou devítičlennou rodinou židovského vyznání. Rodina vinopalníka přebývala v domě vinopalny.

Ve vinopalně se vyráběly destiláty, což byl malý výrobní provoz, který souvisel s pivovarem a jeho výrobou. Provoz byl vybaven pecí, na níž byl uložen v pískové nebo popelové lázni měděný vařák, v něm se destilát páčil v měděných kotlích zakrytých poklicemi (klobouky), na ně bylo napojeno měděné potrubí k chladiči se studenou vodou a skrze ně se destilát vedl do jímací nádoby, kde se shromažďovala pálenka. Ta se páčila dvakrát. Při prvním pálení vznikl tzv. *lutr*, břecha. Ta se páčila znovu. Tekutina se filtrovala přes bavlněný filtr, až byla čirá.

V provozovně vinopalny muselo být dostatečné množství sudů na kaly a také dřevník na zásoby otopu, kterým se v peci topilo.

Základní surovinou pro režnou pálenku bylo obilí, které se muselo nejprve rozemlít nahruho, na šrot, ten se nasypal do nádob, polil vodou a míchal kopistem, až vznikla kaše. Ta se mírně zahřála, přilily se k ní pivní kvasnice, nádoby se přikryly a nechaly se kvasit, pak se musel kvas hlídat, zda správně kvasí, nesměl se „připálit“. Když vykvasil a usadil se, padl ke dnu a u hladiny zůstala tekutina, která měla vinné aroma. Pak se vše zase dobře promíchalo a po částech se nalávalo do varného kotle, jehož dno se napřed muselo vymazat slánou, aby se směs při destilaci nepřipalovala. Kotel se nesměl naplnit až po okraj, od vrchu zůstal prázdný na půldruhého střevice (stopa či střevice je 31,6 cm).

Roku 1793 se v Líbeznicích objevuje jméno vinopalníka a obchodníka Jakoba Steina, jediného *familianta*, který měl právo věnovat se výrobě destilátů – dědičného nájemce na pakoměřickém panství – rovněž židovského vyznání.

Domácí pálení

Původně nebylo poddaným povoleno vyrábět destiláty po domácku, ale měli možnost je nakupovat třeba v panských hospodách. Doba se měnila a ke konci 19. století se rozšiřuje domácí pálení destilátů ze zkašeného ovoce, pomohla k tomu tehdejší masivní kampaň na lepší využití ovoce. Lidé si sami vyráběli destilační přístroje, ve kterých doma pálenku vyráběli zejména ze švestek, špendlíků, hrůšek a jablek, kterých v kraji bylo dostatek. I když domácí výroba destilátů byla později zakázána, lidé zákaz stejně obcházeli. Pálenky dostaly své jméno na základě zkušenosti našich předků, kdy pálením kvasu získávali tekutinu s vyšším obsahem alkoholu.

Koncem léta, když ovoce dozrálo, lidé je očesali, odstopkovali a naložili do sudu s víkem na kvas.

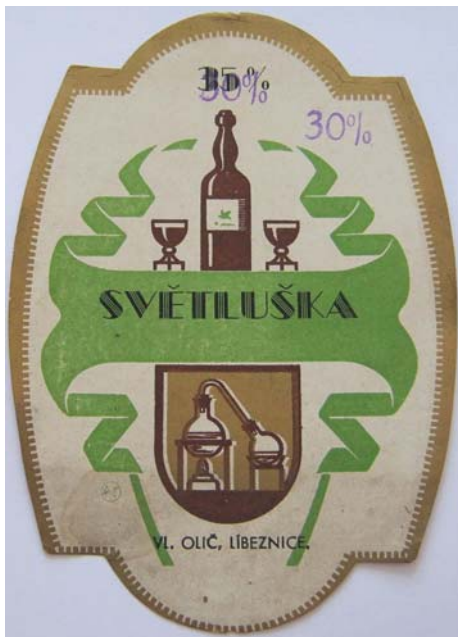
Po čase hotový kvas dali do destilačního přístroje, který se dal na sporák a zahřívával se, až se začaly objevovat první kapky pálenky. Pálilo se dvakrát. Zkouška, zda je dobře vypáleno, probíhala tak, že se vypálený destilát dal na lžičku a ta se zapálila. Dobře vypálení se poznalo podle barvy plamene. Zkušenosti toho, kdo páčil, byly většinou tak bohaté, že si nepamatuji, že by někdo po požití domácí pálenky oslepl vlivem metanolu.

Pálenka nechyběla při žádné příležitosti, kterých bylo na obci vždy dost – svatba, křtiny, posvícení, pouť, svátky, narozeniny, zabijačka se bez *štamprlat* neobešly. Do alkoholu se také nakládaly víšně, ořechy a připravovaly se tak z něj likéry jako griotka a ořechovka. Na vánoční svátky byl oblíbený vaječný koňak.

Ovšem doba pokročila, a tak se i tyto hotové alkoholické nápoje daly postupně koupit v obchodech a ve všech místních hostincích, kam je i dodával místní podnikatel v meziválečném období pan Vladimír Olič.

Likérka Vladimíra Oliče

Roku 1922 založil pan Vladimír Olič v Líbeznicích v čp. 42 firmu rodinného typu na výrobu alkoholických nápojů. Nejprve bydlel se svou ženou v nájmu v čp. 68 na náměstí. Odtud vyjžděl na kole se vzorky alkoholů, umístěných v proutěném koší, po okolních hostincích, kde je nabízel.



Pan Olič pocházel z Bářtš, kde jeho rodina vlastnila hostinec s tanečním sálem, dodnes se zde říká U Oličů. Měl neocenitelné zkušenosti ověřené praxí. Jeho základním a nosným programem byla specializace na výrobu prvotřídních likérů vyráběných výhradně z přírodních surovin, bez použití umělých sladidel či přírodně identických náhražek.

Výroba skvěle prosperovala, v podnikání panu Oličovi pomáhala jeho žena Olga, za svobodna Pokorná, dcera místního mistra řeznického Josefa Pokorného, která měla vrozené vlohy pro obchod a navíc osobní šarm a takt.

V podnikání jim také pomohla pražská teta, která odvoděla, a tak si manželé roku 1926 postavili v místě nazývaném „U cákavé báby“ rodinnou vilu čp. 209 s malou továrnou a prostornou terasou ve funkcionalistickém stylu, patrovou, zcela podskle-

penou. Budova se skládala v podstatě ze tří podlaží. Byla vybavena výtahem, rampou a garáží a propojena s rodinnou vilou. Zaměstnanci byli většinou lidé z obce.

Pan Olič nevyráběl, ale nakupoval alkohol, ze kterého se likéry vyráběly, jako známé produkty Francovka, Světluška, Griotka, Čert. Doplňkovou výrobou byla konzervace sezonní zeleniny.

Pan Olič byl profesionál v tom nejlepší slova smyslu. Rodina Oličova byla velmi oblíbená, žila s láskou k výtvarnému umění, hudbě a divadlu. V obci byli Oličovi členy místního divadelního souboru, nezapomenutelná byla paní Olga Oličová v roli Boženy Němcové.

Rodinné firmě se dařilo, bohužel rodinu zasáhla životní tragédie, zemřela jejich nejmladší dcera Danuška, a to v době, kdy v Líbeznicích proběhla smutná vlna úmrtí teenagerů.

Výroba byla uzavřena po 25. únoru 1948. Jelikož výroba lihovin nebyla soukromníkovi povolena, podnik se dostal pod národní správu, sice na konci roku 1948 se na krátký čas provoz likérky obnovil, ale to jen Francovky. Nicméně koncem roku 1949 byla likérka pana Oliče definitivně uzavřena a již nikdy nebyla její výroba obnovena.

V budově továrny pak byla umístěna školní jídelna, vchod do ní byl z ulice Pod Lipami. Až do roku 1956 se zde vařily obědy pro žáky místní školy, dokud nebyla postavena budova nové základní školy, která byla již vybavena školní jídelnou. Poté byla v budově likérky zřízena výroba cukrářských výrobků, dortů, zákusků, čajového pečiva a koblih pod vedením pana Karla Havránka. V restitučních byla provozní budova likérky vrácena dceři pana Oliče paní Boženě Oličové.

(Děkuji paní Ing. Jitce Dudkové za poskytnutí informací z rodinného archivu, panu PhDr. Janu Králíkovi za jazykovou korekturu. Zdroje: VONDRUŠKOVI, A a V.: Remesla a výroba. Praha 2015; PUBAL, F.: Kronika sluzská. Brandýs nad Labem – Stará Boleslav 2009.)

Hana Bílková

🏠 LÍBEZNICKÉ SPOLKY

TVÁ VÝZVA VSTUPUJE DO ŠESTÉHO ROKU

Tvá výzva slaví páté narozeniny a já bych ráda využila tuto příležitost a poděkovala všem, kdo se zapojili do našich aktivit. Za těch pět let jsem poznala spoustu úžasných lidí. Děkuji těm, kteří mi pomáhali v začátcích postavit se na nohy, i těm, kteří Výzvu podporují dodnes. Velké díky patří obci, která se vždy snaží pomáhat s uskutečněním našich akcí. Velkou zásluhu má pak moje rodina, ve které mám tu největší oporu, hlavně v dobách, kdy se ne-dařilo.

Tvá výzva vstupuje do šestého roku, cvičíme, jez-díme na sportovní víkendy, hlídáme vaše dětič-ky a užíváme si společných táborů. I když pande-mické časy tomuto oboru nepřejí, snažíme se držet všechny aktivity, ačkoli někdy je to opravdu složité. Pravidelně probíhají kurzy s dětmi, tzv. Hýbáňky pro děti ve věku 1,5–3 roky, tradiční bříšni pekáč a dal-ší cvičení pro dospělé a nechybí ani cvičení pro seniory. Radost mi dělá organizovat narozeninové oslavy pro děti. V roce 2022 bych pak ráda přidala kurz Sportáči pro děti ve věku 4–7 let a také druhý



Hýbáňky pro děti

foto M. Macková

sportovní tábor, aby byla kapacita pro všechny děti i ty, na které v minulém roce nezbylo místo.

Vyzvedni si dárek od Tvé výzvy

A protože slavíme své první malé výročí, ráda bych ocenila všechny zájemce a poděkovala vám všem, kteří Tvou výzvu podporují, malým dárkem. Dne 26. února 2022 se budu opět účastnit Veletrhu líbeznického vzdělávání a volnočasových aktivit. U stánku Tvá výzva na vás budou čekat jednorázové poukazy na cvičení pro dospělé zdarma. Také v mo-

drem sále Na Chrupavce si vaše děti budou moci hrát a zkusit různé dovednosti. Vy máte možnost si obejít v poklidu veletrh nebo si jít poslechnout přednášku a o vaše děti bude postaráno. Na děti Tvá Výzva taky nezapomíná, budou zde dárky v podobě sladké odměny.

Těším se na setkání s vámi, protože díky vám Tvá výzva bude stále plnit vaše přání. Děkuji.

Martina Macková
www.tvavyzva.cz

ZPRÁVY Z KNIHOVNY

Začátkem roku se většinou rekapituluje ten minulý, proto i my nahlédneme na statistiku líbeznické knihovny roku 2021:

V minulém roce bylo 332 registrovaných čtenářů, z toho 136 dětí do 15 let, 107 mužů a 225 žen. Knihovních výpůjček bylo 6 730 za rok. Suma sumárum na jednoho čtenáře ročně připadá 20 výpůjček.

Již druhým rokem se všichni pohybujeme v režimu protiepidemických opatření, kdy jsme dokonce museli knihovnu uzavřít a při prvním rozvolnění jsme otevřeli čtenářské okénko. Ale byli jsme připraveni i s pravidelným programem a podařilo se nám uskutečnit alespoň dva čtenáři velmi oblíbené cestopisy. Petr Nazarov nám v září vyprávěl o cestě z Himálaje do Váránasí, v listopadu Dagmar Franková o Azorských ostrovech. Stihlo se jedno autorské čtení pro děti od Andrey Gruntové – Malpanela VII. A také jsme se sešli alespoň jednou s našimi seniory v Komunitním centru Archa v Klubu dobré chvíle. K naší lítosti se toho více nemohlo uskutečnit. Pokud to epidemická situace dovolí, funguje v knihovně Čtenářský klub, který je určen dětem od 7 do 12 let a koná se každé poslední pondělí v měsíci od 14 do 16 hodin.

Od minulého roku mají naši čtenáři k dispozici online katalog, kde si registrovaný čtenář knihovny

může knihu zarezervovat, ať již tu, která je na regále, či ji má jiný čtenář půjčenou. V závěru 2021 jsme služby rozšířili i o e-knihy, které si může vypůjčit každý čtenář, který má na tento rok 2022 zaplacenou registraci.

Když se zmiňuji o registraci, musím zmínit i cenovou úpravu ročního poplatku, která alespoň trochu odráží rozšíření služeb. Knihovna od 1. ledna 2022 zvýšila roční registraci pro čtenáře: dospělí platí 100 Kč na rok, děti a senioři 50 Kč na rok. Věříme, že toto navýšení není natolik závažné, aby odradilo nové čtenáře, ale ani ty stálé.

I v novém roce chceme našim čtenářům nabízet kromě knih i další kulturní program a doufáme, že opět překvapíme zajímavými přednáškami, jakmile to vládní opatření dovolí.

Důležitá informace na závěr: žádáme čtenáře, aby sledovali web knihovny <https://knihovna.libeznice.cz/>.

Najdou zde informace o otevření knihovny, návod na výpůjčky e-knih, online katalog a aktuální informace o nových besedách a přednáškách.

AD



LETOPISY OBCE LÍBEZNICE

X. (pokračování ze zpravodaje č. 11, ročník 19)

Kdyby pak časem jmenovaný Josef Kolář neb jeho potomci zádušní staré školy odstoupiti mínili nebo mínili, před jinými dotyčný Jan Pavel Šrajtr truhlář, jakož i jeho děti a potomci na tu chalupu nastoupiti a jak by se toho času vynacházela platiti a k slušnému užívání převziti mají.

Dáno v domě farním líbeznickém dne 13. septembra tisícího sedmistého čtyřicátého devátého.

Jiří Paroubek vikář a farář líbeznický
Samuel Felix hauptman

Kvitance

Já, níže psaný Jan Pavel Šrajtr stvrzuji, že jsem r. 1750 svému svaku Josefu Kovářovi, toho času šenkýři v Líbeznicích, svou chalupu, která ode mne vystavěna a zřížena byla a jež na kostelním pozemku a místě sv. Martina v Líbeznicích stojí, jemu, jmenovanému Josefu Kovářovi, dobrovolně přenechal a on mi správně, pravím, sto sedmdesát zlatých hotových peněz složil. Kde já ani moje děti na něm nic více k pohledávání nemám. Nýbrž kdyby měla (chalupa) opět k předání nebo na prodej býti, já sobě nebo svým potomkům přednost vyhrazuji. To stvrzuji svou vlastní rukou a pečeti.

Jan Pavel Šrajtr, truhlář v Líbeznicích

Tak se stalo 11. ledna 1750. Svědci byli při tom: Martin Myslík, zednický polír a Václav Štycha, tesař. (Pokračování příště.)

AD

LITERÁRNÍ KALENDÁRIUM

3. 1. 1892 narozen anglický prozaik, lingvista a literární historik John Ronald Reuel Tolkien – *Hobit aneb Cesta tam a zase zpátky, Pán prstenů, Příběhy z čarovné říše*

5. 1. 1932 narozen italský prozaik, teoretik umění a filozof Umberto Eco – *Foucaultovo kyvadlo, Jméno růže, Tajemný plamen královny Loany*

5. 1. 1921 narozen švýcarský dramatik a prozaik Friedrich Dürrenmatt – *Návštěva staré dámy, Herkules a Augiášův chlév*

6. 1. 1882 narozen český prozaik a publicista Ivan Olbracht – *Žalář nejtemnější, Anna proletářka, Podivné přátelství herce Jesenia*

10. 1. 1887 narozen americký básník Robinson Jeffers – *Ženy od mysu Sur, Pastýřka putující k dubnu, Básně z Jestřábí věže, Mara*

19. 1. 1877 narozen český básník, prozaik a dramatik Fráňa Šrámek – *Měsíc nad řekou, Splav, Stříbrný vítr, Tělo, Klavír a housle*

22. 1. 1561 narozen anglický filozof, vědec, historik a politik Francis Bacon – *Nová Atlantis, O pokroku vědění, Eseje*



KOTLÍKOVÉ DOTACE

Máte zastaralý neekologický kotel na pevná paliva?

Do 1. září 2022 je třeba ho vyměnit nebo požádat o dotaci na nový, jinak hrozí sankce.

Jakých kotlů se to týká? A jak požádat o dotaci?

Vše najdete na webu Středočeského kraje ve sloupci vpravo pod odkazem Kotlíkové dotace

Tam můžete vyplnit i formulář pro zjištění zájmu o poskytnutí Kotlíkové dotace 2021+ ve Středočeském kraji.

KDE A KDY MŮŽETE ŽÁDAT

Na krajském úřadě poté, co kraj vyhlásí výzvu pro občany (pravděpodobně jaro 2022).

Kontakty: kotliky@kr-s.cz

Kotlíková linka: 257 280 991

(pondělí a středa 8:00 – 12:00)



**ANGLIČTINA
NĚMČINA**

-  kurzy pro děti i dospělé
-  individuální výuka
-  doučování

Tel.: 724 755 149
www.zivaanglictina.cz

Příprava na akreditované zkoušky Cambridge English

Hýbánky s dětmi



**Již osvědčený kurz Hýbánek pro děti.
Nové kurzy opět od února 2022.**

Jsem tu pro Vás spolu s krtečkem.
S dětmi sportujeme, vytváříme, tancujeme a také si hrajeme.
Děti se učí být v kolektivu svých vrstevníků a rozvíjí samy sebe.

Kategorie: 1,5 – 2,5 let – Ježečci
2,5 – 3,5 let – Krtečci

[Ukázková lekce zdarma](#)

Kde: sportovní hala Na Chrupavce v Líbeznících (modrý sál)

Kdy: 16.2.2022

Čas: 9:30 - 10:20

Vzhledem k dané kapacitě tělocvičny je nutná rezervace
na ukázkovou lekci. Děkuji.

Těší se na Vás a Vaše dětičky Martina Macková

Bližší info:

Tel: 736 473 427

Email: martinamackova@tvavyzva.cz Web: www.tvavyzva.cz

Příměstský tábor s pejsky

pro děti 4 - 9 let

- 11. 7. - 15. 7. 2022
- 18. 7. - 22. 7. 2022

Místo konání - ZŠ a ZUŠ Líbeznice - Rondel



Letos novinka pro děti 9 - 15 !!!
Příměstský tábor s tvořením a výlety

Více informací a on-line přihláška
www.siriustrebic.cz



Sirius Třebíč

Vína z Šatova



Vína, která nenajdete
v obchodě

**Doprava po
Líbeznících zdarma**

Objednávejte na
www.vinazsatova.cz





CUKRÁRNA ČAKOVICE

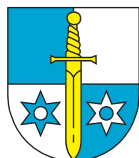
DORTY • MINIDEZERTY
CHLEBÍČKY • OBLOŽENÉ MÍSY

H & H
CUKRÁRNA
HÁJEKHÁJKOVÁ
SINCE 2010



PO PŘEDLOŽENÍ TOHOTO INZERÁTU ESPRESSO K ZÁKUSKU ZDARMA.

Vedle prodejny LIDL ul. Schoellerova, Praha 9 | www.cukrarna-hajek-hajkova.cz | tel: 602 650 626



Kalendář akcí pro rok 2022

**PŘIPRAVOVANÉ AKCE
SE BUDOU KONAT,
AŽ TO EPIDEMICKÁ SITUACE
DOVOLÍ.**

ZÁKLADNÍ UMĚLECKÁ ŠKOLA

KALENDÁŘ AKCÍ ZUŠ 2022

- 27. 1. 2022** Koncert žáků Josefa Pospíšila, 18:00 hodin
- 23. 2. 2022** Koncert žáků ZUŠ, 18:30 hodin
- 23. 3. 2022** Koncert žáků ZUŠ, 18:30 hodin

Akce se konají v uměleckém sále ZUŠ.
Konání všech akcí je podřízeno epidemiologickým opatřením,
prosíme, sledujte aktuality na
www.zuslibeznice.cz